

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**Az online pénztárgépre vonatkozó szabályozás rejtelmei -
térkép a jogi útvesztőben való tájékozódáshoz**

írta: dr. Potháczki Dóra

Komárom, 2015. december 6.

I. Bevezető

Az adózó a tevékenysége folytatása során annak eredményeként adóköteles bevételre tesz szert, amelynek elszámolása, nyilvántartása bizonylatok kiállítása útján történik. 2013-tól jelentősen változtak az adóalanyokat terhelő bizonylatok kiállítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó jogszabályok, megjelentek az elektronikusan kibocsátott bizonylatok új előírásai, valamint ezen tanulmány központi eleme: az új, online pénztárgép. Az ezzel kapcsolatos jogszabályok tartalma, a rendelkezések betartásának módja, valamint a betartásukra vonatkozó adóhatósági ellenőrzések ismerete kiemelten fontos. Az ellenőrzésekből eredő adóhatósági eljárások közigazgatási bírósági eljárásokhoz vezethetnek, ezért is fontos, hogy mind az adóalany mind pedig a jogász szakma különböző érintettjei (ügyvédek, jogtanácsosok, bírák, bírósági titkárok) számára is átlátható legyen, mi az előírás, hogyan kell értelmezni a jogforrásokat, mire érdemes odafigyelni, és az egyes adóhatósági ellenőrzések mire terjednek ki, milyen gyakori vitás kérdések, esetek alakultak ki.

II. Első rész - Hogyan kerül képbe az online pénztárgép?

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 159. § (1) bekezdése fő szabályként termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás bizonylatolásaként a számlaadási kötelezettséget írja elő:

„159. § (1) Az adóalany köteles - ha e törvény másként nem rendelkezik - a 2. § a) pontja szerinti termékértékesítéséről, szolgáltatásnyújtásáról a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére, ha az az adóalanytól eltérő más személy vagy szervezet, **számla kibocsátásáról** gondoskodni.”

Az Áfa tv. 165. § (1) bekezdése alapján „mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany abban az esetben, ha:

a) a termék vagy szolgáltatás nyújtása a 85. § (1) bekezdése és 86. § (1) bekezdése szerint mentes az adó alól, feltéve, hogy gondoskodik olyan, az ügylet teljesítését tanúsító okirat kibocsátásáról, amely a számvitelről szóló törvény rendelkezései szerint számviteli bizonylatnak minősül;

b) a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adót is tartalmazó összegét legkésőbb a 163. § (1) bekezdésének a) pontjában, illetőleg a 164. § (1) bekezdésének a) pontjában említett időpontig készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel maradéktalanul megtéríti, és a számla kibocsátását az adóalanytól nem kéri.

Az Áfa tv. 166. § (1) bekezdése szerint „abban az esetben, ha az adóalany a 165. § (1) bekezdésének b) pontja szerint mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól, köteles a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére **nyugta kibocsátásról** gondoskodni.

Az Áfa tv. 166. § (2) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy adóalany saját választása alapján számlát állítson ki nyugta kibocsátás helyett, így mentesülve a 48/2013. NGM rendeletben előírt gépi kiállítású nyugta-kibocsátási kötelezettség alól. Ebben az esetben azonban elektronikus úton történő bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettsége keletkezik a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) felé (PTGSZLAB és PTGSZLAA nyomtatványok használatával).

Az Áfa tv. 167. §-a alapján az adóalany mentesül a nyugta-kibocsátási kötelezettség alól, ha sajtóterméket értékesít, szerencsejáték szolgáltatást nyújt, vagy kezelőszemélyzet nélküli automataberendezés útján értékesít terméket vagy nyújt szolgáltatást (pl.: pénzbedobós étel-, ital-automaták, autómósók).

Minden kibocsátott számla, egyszerűsített számla, számlával egy tekintet alá eső okirat, nyugta tartalmi elemeit az Áfa tv. 159-178. §-ai szabályozzák, köztük szerepel a felsorolt bizonylatok adóigazgatási azonosításra való alkalmasságának előírása. Az Áfa tv. alapján az alkalmasság feltételeit a számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről szóló 23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet szabályozza.

A nyomdai úton előállított nyugta és számla nyomtatványok sorszámtartományát a NAV központilag jelöli ki. (23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet 4. §) A pénztárgéppel kiállított nyugta adóigazgatási alkalmasságának feltétele (23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet 1. § (4) bekezdés), hogy a kiállító pénztárgép teljes mértékben megfeleljen a pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről,

valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 48/2013. NGM rendelet (a továbbiakban: Pénztárgép rendelet) feltételeinek.

A Pénztárgép rendelet 1. §-a szabályozza, mely adóalanyoknak kötelező a nyugtaadási kötelezettségüket kizárólag pénztárgéppel teljesíteni (1. számú melléklet), továbbá szabályozza, mely esetekben mentesülnek e kötelezettség alól, a mentesülés mennyi ideig tart, és a mentesítés alatt kibocsátott nyugtákat milyen módon kell utólag rögzíteni a pénztárgépben.

A Pénztárgép rendelet 1. sz. melléklete kimondja, hogy nyugtaadási kötelezettségüknek kizárólag pénztárgéppel tehetnek eleget gyógyszerárak, TEÁOR szám szerint meghatározott körben kiskereskedelmi, vendéglátási, szálláshely-szolgáltatási, kölcsönzési és javítási tevékenységet folytató valamennyi adóalany, üzlet, mozgóbolt, továbbá TEÁOR szám szerint meghatározott körben nagykereskedelmi tevékenységet folytató adóalanyok, üzletek a kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében. Vannak persze kivételek: a betétdíjas göngyöleg visszaváltó üzlet, csomagküldő kereskedelem (kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme), az ipari (kivéve élelmiszeripari) tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja, termelői borkimérés, utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda utazási szolgáltatásai tekintetében. Persze a kivételek teljesülését több tényező is befolyásolja, például ha egy borkimérés nem csak a saját borát, hanem például zsíros kenyeret is értékesít, akkor már gépi nyugta kibocsátására kötelezett.

Fő szabályként érvényesül, hogy amennyiben az adóalany pénztárgéppel köteles nyugtát kibocsátani, kézi nyugtát nem állíthat ki - kivéve a jogszabályban rendelkezett helyzetekben, például a pénztárgép meghibásodása esetében. Mentésül a gépi nyugta kibocsátása alól az alábbi esetekben (és időtartamra), ha a pénztárgép meghibásodik (javításig, cseregépig, max. 15 napra), áramszünet esetében pénztárgép bevonása alatt (annak idejére), eltulajdonítás, megsemmisülés, elvesztés esetében (új pénztárgép üzembe helyezéséig, max. 15 napig), vagy 30 napot meghaladó szüneteltetés alatt, amennyiben adózó nem rendelkezik másik olyan pénztárvételi hellyel, ahol a fizetések aránytalan nehézség nélkül megoldható lenne.

A törvényalkotás célja az online pénztárgépek bevezetésével a költségvetés bevételeinek növelése, a fekete és szürkegazdaság kifehéritése, a gazdaságban a versenyhelyzet fenntartása, a jogkövető magatartásra való ösztönzés, az adózói morál javítása, valamint az adóhatóság kiválasztási és ellenőrzési tevékenységének javítása és támogatása volt.

Lássuk, mi teszi „online”-á a pénztárgépet.

Az Áfa tv. 178. § (1) bekezdése külön jogszabályra bízta a számla és a nyugta kiállításának módját, beleértve a gépi kiállítású nyugta-kibocsátás megvalósítását is. E paragrafus (1a) bekezdése szerint a géppel kiállított nyugták, számlák, valamint a pénztárgép adatairól az adóalany az adóhatóság részére rendszeres adatszolgáltatást kell teljesítenie, amely adatokat az adóhatóság ellenőrzéshez, ellenőrzésre való kiválasztáshoz használ fel elévülési időn belül. Jogszabály előírhatja, hogy a nyugtakibocsátási kötelezettség kötelező gépi kiállítással történő megvalósítására szolgáló pénztárgép működését az adóhatóság hírközlő rendszer útján felügyelhesse, közvetlenül adatlekérést indíthasson. Ennek a kapcsolatnak a kialakítását, az adatok gyűjtését, kezelését, nyilvántartás vezetését, és továbbítását az adóügyi ellenőrző egység (a továbbiakban AEE) végzi. Ettől a modultól online a pénztárgép. Sarkalatos pontja a szabályozásnak, hogy az adatszolgáltatáshoz szükséges adatkapcsolatot biztosító hírközlési szolgáltató (mobilinternet-kapcsolat szolgáltatója) nem kapcsolhatja össze az AEE azonosítóit a pénztárgép üzemeltetőjének adataival. A szolgáltatott adat - az AEE által elvégzett átalakítás következtében - titkosított formában jut el az adóhatósághoz, amelynek titkosítását az adóhatóság fel tudja oldani. Ennek biztonsági okai vannak. A Pénztárgép rendelet 3. §-a alapján az adatszolgáltatás teljesítésére az adóhatóság a hírközlő szolgáltatói hálózat hiányosságai - például térerő hiánya - miatt, egyedi mentességet adhat az azt kérelmező adóalanyok, de az általa üzemeltett pénztárgép műszaki előírásai és követelményei változatlan formában érvényesek.

III. Második rész - Egy kis OPG lexikon

Üzlet: a Kereskedelmi törvény¹ által meghatározott fogalom - kereskedelmi tevékenység folytatása céljából létesített vagy használt épület, illetve önálló rendeltetési egységet képező épületrész, helyiség, ideértve az elsődlegesen raktározás, tárolás célját szolgáló olyan épületet vagy épületrészt is, amelyben kereskedelmi tevékenységet folytatnak. Továbbá a tanulmány szempontjából az ahol a pénztárgép használatának lehetősége biztosított.

Kitelepülés: az üzlethelyiségen kívül, mozgatható standokon, közterületen vagy piacon, rendezvényeken folytatott kereskedelmi tevékenység, mely során a pénztárgép használata nem kötelező, kézi nyugta kiállítása lehetséges.

Mozgóbolt: kereskedelmi tevékenység folytatására kialakított jármű, járműre szerelt vagy vontatott eszköz.

Mozgó vendéglátó: mozgó ételszolgáltatás, azonnali közvetlen fogyasztásra alkalmas ételek és italok készítése és szolgáltatása mozgó (motorizált vagy nem motoros) járműről, mely szolgáltatások mellett nem biztosítanak ülőhelyet és nincs pincéri felszolgálat.

MKEH: Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal - engedélyezési eljárás lefolytatását, engedélyezéssel kapcsolatos vizsgálatok elvégzését, a kiadott és visszavont engedélyek nyilvántartását végzi.

NMHH: Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság, általában a NAV-hoz beadott mentességi kérelmek elbírálásakor szakhatóságként állást foglal az érintett üzemeltetési helyszín elektronikus hírközlő hálózat elérhetőségével kapcsolatban (térerő kérdésében).

PTGM Adatlap: online pénztárgép adatszolgáltatása alóli egyedi mentesség kérelmének adatlapja.

¹ a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény

PTGOPTA Adatlap: adatszolgáltatás alól egyedi mentességgel rendelkező adózó CD/DVD lemezen történő adatszolgáltatás kísérő adatlapja.

PTGREG Adatlap: beüzemelési kód igénylésének adatlapja.

PTGSZLAB Adatlap: bizonylatkiállítási kötelezettségét kizárólag számla kibocsátásával teljesítő adózók bejelentési lapja.

PTGSZLAA Adatlap: a PTGSZLAB választáshoz tartozó rendszeres adatszolgáltatás adatlapja.

PTGTAX Adatlap: szervizek adatszolgáltatásához rendszeresített adatlap.

PTGTAXSZ Adatlap: kérelem a pénztárgép, taxaméter szervizelésének nyilvántartásba vételéhez, törléséhez, továbbá a műszerési igazolvány, plombanyomó igényléséhez, változás bejegyzéséhez.

PTGTAXUZ Adatlap: üzemeltetők adatszolgáltatási és változás bejelentési kötelezettségének teljesítésére rendszeresített adatlap.

Online kapcsolat: hírközlő mobil hálózaton keresztüli állandó, titkosított adatkapcsolat a pénztárgép és a NAV szerver között.

Offline üzemmód: adatkommunikáció alól mentesített online pénztárgép működési módja, ebben az állapotban nem csatlakozik a NAV szerverhez, nem küld és nem fogad adatot.

Adóügyi ellenőrző egység: a pénztárgépben elhelyezett, önálló, elkülönített adattároló és kommunikációs egysége, mely az előírásoknak megfelelő adattartalmú bizonylatokat, eseményeket naplóz, nyilvántartásokat vezet és tárol, vezérli a nyomtatást, az adatokat titkosítja, adatkapcsolatot hoz létre a NAV felé, és továbbítja azokat. Saját szoftverrel, legalább 16GB kapacitású SD tárolóval, akkumulátorral, SIM chippel rendelkezik.

Akkumulátor - hordozható pénztárgép: Az AEE rendelkezik saját akkumulátorral, mely 48 órán keresztül kell, hogy biztosítsa az egység működését. Ha a pénztárgép is rendelkezik saját, külön akkumulátorral, akkor beszélhetünk hordozható pénztárgépről.

Adatkommunikációs díj: a hírközlési mobil adatszolgáltatás hatósági áras havidíja.

AP szám: 9 karakteres egyedi azonosító, mely első karaktere A-tól induló alfabetikus sorrendben növekvő betű (999-ik engedély után vált át B-re, és így tovább), a 2-4. karaktere 001-el induló sorszám, ami az adott gép típusa és melyet a forgalmazási engedély határoz meg, az 5-9. karaktere pedig 00001-el kezdődő növekvő sorszám. Jelét a pénztárgép által készített adóügyi bizonylatokon kötelezően fel kell tüntetni. Továbbá az AP számot az üzemeltetés helyén jól látható módon és helyen el kell helyezni.

Pénztárgépnapló: a pénztárgéppel kapcsolatos események dokumentálására szolgál.

NAV ellenőrző kód: az AEE által rögzített bizonylatok titkosítása során keletkezett ellenőrző kód utolsó 5 számjegye.

Megszemélyesítés: az a művelet, mely során a beüzemelési kóddal és a pénztárgép AP számának megadásával, a pénztárgépnek a NAV szerverére történő felkapcsolódással, az adóügyi adatok letöltődésével a szerviz beüzemeli a pénztárgépet.

Gyakorló üzemmód: oktatási célú üzemmód, mely során a kiállított bizonylatok adózó ügymenetének szempontjából nem tartalmaznak releváns adatot.

Használatból való kivonás: az üzemeltető, saját döntése alapján a pénztárgépet nem kívánja tovább üzemeltetni. A selejtezés és a tulajdonosváltás nem jelent használatból való kivonást.

Selejtezés: javíthatatlan meghibásodás, megsemmisülés, elvesztés, eltulajdonítás esetén beszélünk a pénztárgép selejtezéséről.

Tulajdonosváltás: Adott pénztárgép új adózónál, az új AP számmal, új AEE beépítésével, új gépnapló kiállításával kerül üzembe helyezésre.

Blokkolás: Az az állapot, amikor a pénztárgép működése korlátozásra kerül. Előidézheti az AEE működésének hibája, a pénztárgép felnyitási kísérlete, az AEE és a pénztárgép egyéb részei közötti kapcsolat megszakadása, vagy a NAV részéről érkező utasítás. Feloldását a blokkolás okától függően, feltételekhez kötött módon a szerviz és a NAV végezheti el.

Kétvállalkozós pénztárgép: jellemzően üzemanyagkút-kezelő pénztárgépek esetében találkozhatunk vele, mert az állomás üzemanyag és egyéb termék (shop, büfé) értékesítője más adózó, de a bizonylat kiállítása egy pénztárgépből történik.

Tudjuk tehát, hogy mi az online pénztárgép, ismerjük a hozzá kapcsolódó fogalmakat, lássuk az egyes szereplőket és a hozzájuk tartozó előírásokat.

IV. Harmadik rész - Üzemeltetés

A pénztárgépek üzemeltetésére vonatkozó szabályozók zömét a Pénztárgép rendelet 44-57. § tartalmazzák, de a rendelet számos egyéb pontja is feladatot ró az üzemeltetőre.

Az üzemeltető első fontos feladata, hogy amennyiben pénztárgépet kíván beüzemelni, vagy AEE cserére kerül sor, akkor beüzemelési kódot kell igényelnie a NAV-tól a PTGREG adatlapon. A kitöltés során fokozott figyelmet kell fordítani az üzemeltetési hely nevének és címének helyes megadására, mert ezek az adatok fognak megjelenni az új pénztárgép fejlécében annak megszemélyesítésekor. Az adóhatóság a benyújtott regisztrációs adatlapot feldolgozza, majd adózó részére elektronikus benyújtás esetén 5, papíralapon történő regisztrációkor 8 napon belül egy 16 számjegyből álló beüzemelési kódot ad. Ezt a beüzemelési kódot kell a vásárláskor, beüzemeléskor a szerviznek átadni, melyet a pénztárgép AP számával együtt a szerviz rögzít a pénztárgépben, és a megszemélyesítés során az adózó adatai letöltődnek a pénztárgépre a NAV szerveréről.

Abban az esetben, ha adóalanyuk megváltozik a neve, adószáma vagy székhelye, azt az adóhatóság automatikusan módosítja a pénztárgépben. Amennyiben az üzemeltetés helyére vonatkozó adatok változnak - általában telephely címének, bolt elnevezésének változása - abban az esetben az üzemeltető adatlap beküldésével a változást megelőző 5 napon belül jelezni kell a NAV-nak, és egyúttal kéri a pénztárgépben szereplő adatok módosítását. Abban az esetben, ha a pénztárgép egyedi mentesítést kapott az adatkommunikáció alól, akkor a módosításokat - a régi szabályozáshoz és eljáráshoz hasonlóan - szerviznek kell elvégeznie, de bejelentési kötelezettsége továbbra is fenn áll az üzemeltetőnek.

Fontos a 48. § által előírt éves felülvizsgálat. A Pénztárgép rendelet szerint a felülvizsgálatot a pénztárgép üzembe helyezését, illetve legutóbbi éves szervizelését követő 1 éven belül kell elvégeztetnie az üzemeltetőnek. Tehát megszűnt az a korábbi jogszabályi rendelkezés, amely szerint a régi típusú pénztárgépet február 28-ig kellett kiolvasni. Az új szabályok szerint az első éves felülvizsgálat határideje a beüzemelését követő 1 éven belül van, majd az ezt követőket a megelőző éves felülvizsgálat dátumához képest számított 1 éven belül kell elvégeztetni.

A Pénztárgép rendelet 49. §-a kötelezővé teszi a napi nyitás és napi zárás végrehajtását. Minden napnyitást követő 24 órán belül „Napi forgalmi jelentést” - napzárást kell végezni. Kötelező a nyitó készpénzállomány rögzítése a nap nyitásakor.

Az 50. § értelmében az üzemeltetőnek kell biztosítani a zavartalan adatkommunikációt a pénztárgép és a NAV között. Ennek értelmében el kell hártania minden zavaró, gátló körülményt (például térerőt gátló vagy gyengítő akadályt), de ide tartozik az adatkommunikációt biztosító mobil adatkapcsolat havi díjának rendszeres, illetve határidőben történő fizetése is.

Abban az esetben, ha az üzemeltető szüneteltetni kívánja a pénztárgépének használatát (például szezonális használat esetében), akkor a 30 napot meghaladó szüneteltetést annak megkezdésétől számított 45 napon belül köteles az adóhatóságnak nyomtatvány beküldésével bejelenteni. A szüneteltetés megszüntetését szintén az említett nyomtatványon történő bejelentéssel jelezheti.

Abban az esetben, ha a pénztárgép megsemmisül, elvesztik, eltulajdonítják, annak észlelését követően haladéktalanul be kell jegyezni a gépnaplóba, és 8 napon belül nyomtatvány útján be kell jelenteni az adóhatóságnak.

A pénztárgépnaplóra vonatkozó szabályok is változtak a korábbiakhoz képest. A pénztárgépek tartalmára nincs vonatkozó jogszabályi előírás, de a NAV 2013.12.19-én közleményben tájékoztatta az üzemeltetőket a pénztárgépnapló javasolt felépítéséről és tartalmáról. Első fontos üzemeltetői feladat a gépnaplóval kapcsolatban, hogy szigorú számadás alá kell vonni, tehát szerepeltetni kell az adóalany szigorú számadású bizonylatainak nyilvántartásában. Egy pénztárgéphez csak egy gépnapló tartozhat, ennek vezetése a szervizes és az üzemeltető feladata. Fontos, hogy minden esetben hiánytalanul, ellenjegyezve kerüljenek a bejegyzések a gépnaplóba. A gépnaplót a hozzá tartozó pénztárgép üzemeltetési helyén köteles tartani az üzemeltető. A pénztárgép selejtezését vagy értékesítését követően a pénztárgépnaplót a szervizzel le kell zárni. A lezárt gépnaplót az üzemeltetőnek 8 évig meg kell őriznie. Abban az esetben, ha a gépnapló elveszett, megsemmisült, üzemeltetőnek haladéktalanul értesítenie kell a szervizt, amelyről az jegyzőkönyvet készíti, és új pénztárgépnaplót állít ki a korábbi beszerzési bizonylat bemutatása után.

Ha a pénztárgép használatból való kivonásra kerül, az üzemeltetőnek 5 napon belül adatszolgáltatást kell teljesítenie a NAV felé. Az üzemeltetők részére a PTGTAXUZ adatlap szolgál a változás bejelentésére.

A pénztárgép rendelet 41. §-a alapján a pénztárgép meghibásodása esetén az üzemeltető köteles a pénztárgép meghibásodását haladéktalanul bejegyezni a gépnaplóba. Fontos a bejegyzéskor feltüntetett dátum és idő pontos megadása. Ezt követően a szerviznek jeleznie kell a meghibásodást, amely egyedi azonosítót fog adni az üzemeltető részére, amelyet szintén be kell jegyeznie a gépnaplóba. Új pénztárgép üzembe helyezésekor, selejtezésekor illetve eladás esetén az adatszolgáltatást és bejelentést a szerviz teljesíti.

A pénztárgép selejtezésekor a Pénztárgép rendelet 55. §-a alapján kell eljárni: „(1) Selejtezni kell a pénztárgépet, ha a) javíthatatlan, b) megsemmisült, elveszett, c) eltulajdonították. (2) Az (1) bekezdés szerinti selejtezést a) javíthatatlan pénztárgép esetén a szerviz által felvett jegyzőkönyv alapján, a jegyzőkönyv átvételétől, b) megsemmisült, elveszett pénztárgép esetén a megsemmisülés, elvesztés 53. § szerinti bejelentése alapján, a bejelentéstől, c) eltulajdonított pénztárgép esetén az eltulajdonítás miatt indult szabálysértési eljárást vagy büntetőeljárást lezáró

jogerős döntés alapján, a döntés jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kell elvégezni.

(3) Az (1) bekezdés alá nem tartozó esetekben a pénztárgép selejtezhető. A selejtezésről a szerviz jegyzőkönyvet vesz fel, és a selejtezésről, valamint a pénztárgép adóügyi ellenőrző egységének kiszereleséről az állami adóhatóság részére az erre rendszeresített nyomtatványon adatot szolgáltat. (4) A pénztárgép selejtezésekor az adóügyi ellenőrző egységet a szervizzel ki kell szereltetni. A kiszereelt adóügyi ellenőrző egység más pénztárgépbe nem szerelhető be.”

AEE cseréje esetén (a régi betelik, meghibásodik, változik az üzemeltető) a már korábban ismertetett módon új beüzemelési kódot kell kérnie az üzemeltetőnek, amelyet a szerviz részére át kell adnia. AEE cserét kizárólag szerviz végezhet, csak érvényes forgalmazási engedéllyel rendelkező pénztárgépben lehet AEE-t cserélni. Az új üzemeltető esetében új gépnapló kiállítására van szükség.

A kiszereelt AEE-t az adózónak az adómegállapításhoz való jog elévülési idejéig meg kell őriznie.

A szerviztevékenység befejezését követően, pénztárgép átvételekor, gépnapló ellenjegyzésekor fokozottan figyelnie kell az üzemeltetőnek a záró pecsétre, mert a plomba sértetlenségéért és olvashatóságáért az üzemeltető a felelős.

A pénztárgépben használt papírral szemben támasztott követelményeket a Pénztárgép rendelet 3. sz. melléklet B) pontja tartalmazza. A pénztárgépben kizárólag jól olvasható, olvashatóságát a felhasználástól számított legalább 8 évig megőrző, folytonos papírtekercs használható. Hőpapír esetében a papír hátoldalának tartalmaznia kell a felhasználásra vonatkozó szövegeket, a forgalmazó nevét és címét, a használhatóság határidejét, és a használati feltételeket (például páratartalom, tárolási előírások).

V. Negyedik rész - Szervizek

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban Art. tv.) 176/C-D-E. §-ai, valamint a Pénztárgép rendelet 25-43. §-ai szabályozzák a pénztárgép beüzemelésére és szervizelésre vonatkozó előírásokat. Pénztárgép szervizelését csak nyilvántartásba vett szerviz érvényes

műszerész igazolvánnyal és plombanyomóval rendelkező műszerésze végezheti. A NAV honlapján folyamatosan frissülő nyilvántartást vezet a nyilvántartásba vett és törölt szervizek, valamint az érvényes és érvénytelen engedéllyel rendelkező műszerészekről.

Szerviz lehet egyéni vállalkozó vagy gazdálkodó szervezet, szervizként történő nyilvántartásba vételét kérelmeznie kell az adóhatóságtól. A feltételeknek megfelelő szervizek kérelmeit a NAV elbírálja, és dönt az engedélyezésről, vezeti a nyilvántartást.

Igazolványa csak e tevékenységtől való eltiltás hatálya alatt nem álló, nyilvántartásba vett műszerésznek lehet, aki más szerviznek nem alkalmazottja. Fontos tudni, hogy a műszerész igazolvány az adóhatóság által kiállított igazolvány, és a NAV tulajdona.

Fokozottan figyelnie kell a szerviznek és szervizesnek az engedélyek és igazolványok lejáratí idejére, a hosszabbítás iránti kérelmek beadására, valamint a műszerészek bejelentésére, változásbejelentésre, valamint az igazolványokra és pecsétnyomókra meglétére, sértetlenségére.

A szervizek és műszerészek feladatait a Pénztárgép rendelet számos rendelkezése szabályozza. A szervizelés kezdetekor a műszerésznek az igazolványa felmutatásával a pénztárgép üzemeltetője felé igazolnia kell eljárási jogosultságát. Jellemzően ezt mindkét fél elmulasztja, pedig ezzel gyakran elkerülhető lenne, hogy olyan szerviz vagy műszerész végezzen a pénztárgépen beavatkozást, amelynek vagy akinek az engedélyét például visszavonták vagy lejárt, mivel ez esetben a műszerész biztosan nem fogja teljesíteni az elvégzett munkáról történő adatszolgáltatást a NAV felé. Fontos a szervizes esetében munkája megkezdése előtt a pénztárgépet lezáró plombának és a gépnaplónak az ellenőrzése, szabálytalanság esetén a rendeletben leírt módon kell eljárnia: jegyzőkönyvet kell felvennie, adatot kell szolgáltatnia az esetről a NAV felé. A szerviztevékenység befejezésekor kötelező a pénztárgép plombával történő lezárása, méghozzá úgy, hogy a plomba feltörése nélkül a pénztárgépbe vitt adatokat ne lehessen törölni vagy módosítani. Abban az esetben is át kell plombálni a pénztárgépet, ha azonos szerviz másik műszerésze végzett beavatkozást vagy egyéb tevékenységet a pénztárgépen, annak felnyitása nélkül. A szerviztevékenység befejezését követően, a pénztárgép átvételekor, gépnapló ellenjegyzésekor fokozottan figyelnie kell az üzemeltetőnek a záró pecsétre, mert a plomba sértetlenségéért és olvashatóságáért az üzemeltető a felelős.

Említésre került már a szervizek adatszolgáltatási kötelezettsége. A Pénztárgép rendelet 39. §-a alapján a szervizelés során az elvégzett munkáról 5 napon belül - jegyzőkönyv felvételét igénylő események során pedig 3 napon belül - a PTGTAX nyomtatványon adatot kell szolgáltatni a NAV felé. Az adatlapon kell bejelenteni a cseregép üzembehelyezését és visszaszolgáltatását, AEE cserét, szerviz programozást, szoftver módosítást, javíthatatlan pénztárgépet, selejtezett pénztárgépet, az elvégzett éves felülvizsgálatot, észlelt rendellenességet, pótoltt gépnaplót, egyéb eseményeket. A szerviznek a pénztárgépekkel kapcsolatos nyilvántartásait, jegyzőkönyveket 5 évig kell megőriznie.

A korábbiakhoz képest változott a meghibásodások kezelése is. A pénztárgép rendelet 41. §-a mind az üzemeltetőre, mind a szervizre új feladatokat jelöl ki. Amint a szerviz fogadja az üzemeltető hiba bejelentését, egyedi azonosítóval ellátva nyilvántartásba kell vennie, és a bejelentés egyedi azonosítóját ismertetnie kell az üzemeltetővel. A (4) bekezdés alapján „A szerviz a bejelentéstől számított 5 napon belül köteles megkísérelni a pénztárgép megjavítását.” Ez azonban nem azt jelenti, hogy 5 napon belül készen kell lennie a javításnak, csak a szerviznek meg kell kezdenie a javítási folyamatot. Amennyiben a javítás ideje elhúzódik, abban az esetben a Pénztárgép rendelet 42. §-a értelmében amennyiben az üzemeltető kéri, a szerviznek cserepénztárgépet kell biztosítania üzemeltető részére 8 napon belül a javítási folyamat végéig, vagy javíthatatlan gép esetében annak visszaszolgáltatásáig, vagy másik szerviz cserepénztárgépének beüzemeléséig, de legfeljebb a pénztárgép visszaszolgáltatásától számított 15. napig. Cseregép használata esetén a szerviznek nyilvántartási és dokumentálási kötelezettségei vannak, mind a cseregép, mind az üzemeltető gépnaplójába bejegyzést kell tennie. Javíthatatlan pénztárgép esetében jegyzőkönyvet kell készítenie a szerviznek. A szerviz és a pénztárgép forgalmazója köteles a részére szervizelés céljából átadott pénztárgépek javításának megkezdéséről, befejezéséről adatot szolgáltatni a NAV felé. Ennek határideje az eseménytől számított 3 munkanap. Új pénztárgép üzembehelyezésekor, selejtezéskor illetve eladás esetén az adatszolgáltatást és bejelentést a szerviznek kell teljesítenie.

Megváltozott a pénztárgépek forgalmának kiolvasása is. Új feladatként a Pénztárgép rendelet előírja a kötelező éves felülvizsgálatot. Ennek során a szerviz ellenőrzi a pénztárgép sértetlenségét, illegális beavatkozás nyomait keresi, szükség esetén cseréli az AEE akkumulátorát, és dokumentálja az eljárást a gépnaplóba.

A Pénztárgép rendelet 54. § (4) bekezdés alapján a gépnapló üzemtető általi aláírásának megtagadása esetén, a szerviz jegyzőkönyvet köteles felvenni, és erről 15 napon belül adatot kell szolgáltatnia a NAV felé. A (6) bekezdés alapján pénztárgép selejtezését vagy értékesítését követően a pénztárgépnaplót a szerviznek le kell zárnia.

Pénztárgép selejtezésekor a Pénztárgép rendelet 55. §-a alapján kell eljárnia a szerviznek, a (3) bekezdés szerint a selejtezésről a szerviz jegyzőkönyvet vesz fel, és a selejtezésről, valamint a pénztárgép adóügyi ellenőrző egységének kiszereleséről az állami adóhatóság részére az erre rendszeresített nyomtatványon adatot szolgáltat. A (4) bekezdés alapján a pénztárgép selejtezésekor az adóügyi ellenőrző egységet a szerviznek kell kiszerelnie. A kiszereelt adóügyi ellenőrző egység más pénztárgépbe nem szerelhető be.

AEE cseréjét kizárólag szerviz végezheti, csak érvényes forgalmazási engedéllyel rendelkező pénztárgépben lehet AEE-t cserélni, és a beszerelt AEE-t kizárólag a forgalmazó biztosíthatja. Cserekor új AP számot kell az új AEE-be programozni.

VI. Ötödik rész - Forgalmazók

A forgalmazók azok, akik az adott típusú online pénztárgépet kialakították, felépítését, funkcióit, vezérlő programját megtervezték, elkészítették, dokumentálták, bemutatták az engedélyező hatóságnak, engedélyeztették, majd miután megfelelt a típusvizsgálaton és engedélyt kapott a forgalmazásra, az üzemeltetők felé megkezdték a pénztárgép nagykereskedelmi értékesítését, a forgalmazók végzik továbbá a pénztárgép vezérlő szoftverének javítási feladatait is, és a szervizek részére alkatrészek értékesítését biztosítják.

Az Art. 176/B. § kimondja, hogy az a pénztárgép felel meg a jogszabályi előírásoknak, melyet e jogszabályban meghatározott módon engedélyeztek és üzembe helyeztek. Az engedélyezési szabályok a Pénztárgép rendelet 4-24. §-ában kerültek rögzítésre. A forgalmazási engedély kiadásáért, módosításáért, kiterjesztéséért jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amelynek részletszabályait a pénztárgép rendelet 64-66. §, valamint a 2. sz.

melléklet tartalmazza. Az engedélyezési eljárást a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (MKEH) végzi, a szükséges adatokkal a NAV ellátja az engedélyező hatóságot. Az MKEH a honlapján folyamatosan nyilvánosságra hozza az érvényes forgalmazási engedéllyel rendelkező pénztárgépek megnevezését, engedélyszámát és az engedély kiállítás dátumát, a forgalmazó nevét és címét, a visszavont forgalmazási engedélyek adatait, okát, a jogutód nélkül megszűnt forgalmazó miatt érvénytelenné vált pénztárgépek adatait, jogutódlással megszűnt forgalmazó jogutódjának és az átírás adatait.

A forgalmazók által készített online pénztárgépekre, engedélyeztetési eljárásra vonatkozó követelmények részleteit, valamint a kiállított bizonylatok mintáit a rendelet 3-11. sz. mellékletei tartalmazzák. Az ezekben meghatározott előírások be nem tartása eleve kizárja, hogy a pénztárgép engedélyezési eljáráson átjutva forgalomba kerülhessen.

VII. Hatodik rész - Hatósági ellenőrzések, eljárások jogkövetkezményei

Az Art tv. 176/F (1) bekezdése alapján „A pénztárgép, taxaméter forgalmazásával, üzemeltetésével, szervizelésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket - a kötelezettség fennállása alatt és az azt követő ötödik naptári év végéig - az állami adóhatóság ellenőrzi.”

A Pénztárgép rendelet 62. §-a szerint

„A pénztárgép forgalmazásával, üzemeltetésével, szervizelésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket az állami adó- és vámhatóság az Art. egyes adókötelezettségek ellenőrzésére, illetve adatgyűjtésre irányuló ellenőrzésre vonatkozó szabályainak, a hatósági eljárást az Art. hatósági eljárásra vonatkozó szabályainak megfelelő alkalmazásával folytatja le azzal, hogy az ellenőrzött adóalanyon az ellenőrzött forgalmazót, üzemeltetőt, szervizt, műszerészt, egyéb személyt, adókötelezettségen a pénztárgép forgalmazásával, üzemeltetésével, szervizelésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettséget kell érteni.

(2) Az Art. 176/F. § szerinti ellenőrző vizsgálatot a Hatóság a bevont pénztárgép átvételétől számított 10 napon belül elvégzi.

(3) A Hatóság az ellenőrző vizsgálat eredményéről határozatot hoz, amelyet azzal a személlyel (szervezettel) közöl, akitől (amelytől) a pénztárgépet bevonták. A Hatóság a határozatról elektronikus úton tájékoztatja az állami adóhatóságot.

(4) Amennyiben a Hatóság az ellenőrző vizsgálat eredményeként megállapítja, hogy a bevont pénztárgép e rendeletben meghatározott követelményeknek nem felel meg, de a hiba, hiányosság kiküszöbölhető, úgy a pénztárgép visszaadásával egyidejűleg határidő tűzésével felhívja a forgalmazót vagy azt, akitől a pénztárgépet bevonták a hiba kijavítására. A kötelezett a hiba előírt határidőben történő kijavítását a Hatóság előtt igazolni köteles.

63. § Az Art. 176/F. § (4) bekezdése szerinti esetben az állami adó- és vámhatóság a pénztárgép bevonásáig a pénztárgépet - az 5. melléklet 9. pontjában foglaltak szerint - blokkolhatja. A pénztárgép blokkolt állapotba helyezése a pénztárgép bevonásának idejébe beleszámít.”

A NAV az Art. 87. § (1) bekezdés d) pontja, és a 119. § (1) és (2) bekezdése szerinti adatok gyűjtését célzó vizsgálatok során a bevallási időszak lezárását megelőzően is gyűjthet adatokat és végezhet helyszíni ellenőrzéseket - ezeket a vizsgálatokat jellemzően az Operatív Ellenőrzési Osztályok végzik. A hatóság azonban lefolytathat egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzést is, amelynek keretében vizsgálhatja az adózó pénztárgépének üzemeltetését is - ezeket jellemzően más ellenőrzési osztályok folytatják le. Előfordul az is, hogy az adóhatóság részéről több terület munkatársai együttesen tartanak ellenőrzést, a végrehajtás foglaltat, a pénzügyőrök jövedéki ellenőrzést is végeznek az ellenőrzési terület pénztárgép üzemeltetésének vizsgálata mellett. Más társhatóságokkal történő együttműködés sem ritka (lásd közös NAV-NÉBIH, és NAV-Fogyasztóvédelmi akciók). Az online pénztárgépek bevezetése olyan információs adatbázist, és azonnali adatokat jelent a NAV számára, amely használatával az ellenőrzésekre való kiválasztás és az ellenőrzési tevékenység is új módszerekkel és eszközökkel bővült (gondoljunk csak a tableteket használó revizorokra).

Online pénztárgépekkel kapcsolatban, az adatok gyűjtését célzó vizsgálatok közül a hatóság által a leggyakrabban használt ellenőrzési forma a próbavásárlás, mely során általában az online pénztárgép üzemeltetésével kapcsolatos előírások betartását is vizsgálják. Az üzemeltetőknél feltárt hiányosságok, hibák, megállapítások során a hatóság a szervizeknél és forgalmazóknál is folytathat ellenőrzést.

A helyszíni vizsgálatok során a hatóság ellenőrzi, hogy

- az adóalany kötelezett-e pénztárgép használatra,
- esetleg bejelentette-e szándékát pénztárgép használat helyett számla kiállítására,
- az üzemeltetett telephely típusa megköveteli-e a pénztárgép használatát,
- van-e mentessége a pénztárgép használata alól,
- az üzemeltett pénztárgép és annak bejelentett üzemeltetési helye megegyezik-e,

az ellenőrök vizsgálják

- a pénztárgép üzemeltetés előírásainak betartását,
- az adatszolgáltatás állapotát és teljesítését,
- a pénztárgépnaplóval kapcsolatos előírások betartását,
- a pénztárgép fizikai állapotát (plomba, tiltott eszköz csatlakoztatása),
- esetleg készpénz állomány ellenőrzését végzi el rovincsolással,
- forgalomszámlálást tart, vagy
- a pénztárgép adatait olvassa ki informatikai módszerekkel.

Az üzemeltetőket, szervizeket, műszerészeket, forgalmazókat terhelő kötelezettségek nem, vagy nem megfelelő teljesítésének **jogkövetkezményei** vannak.

Az Art. erre vonatkozó rendelkezéseit a 172. § (20g) bekezdése tartalmazza: „Az állami adóhatóság a) pénztárgép, taxaméter forgalmazási engedély nélküli forgalmazása, a forgalmazási engedély visszavonását követő továbbforgalmazása, továbbá engedélyezettől eltérő pénztárgép, taxaméter forgalmazása esetén 10 millió forintig terjed mulasztási bírságot szab ki, b) a pénztárgép, taxaméter forgalmazásával, üzemeltetésével, szervizelésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettségek egyéb módon történő megszegése esetén a magánszemély kötelezettet (forgalmazót, üzemeltetőt, szervizt, műszerészt) 500 ezer forintig, nem magánszemély kötelezettet 1 millió forintig terjedő mulasztási bírsággal sújthatja.” Továbbá az Art. 174. § (1) bekezdés d) pontja alapján „Az adóhatóság mulasztási bírság kiszabása mellett az adóköteles tevékenység célját szolgáló helyiséget 12 nyitvatartási napra lezárhatja, ha az adózó ... d) a

pénztárgép üzemeltetésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegte.”

A fentiek alapján a legegyszerűbb, ha az egyes üzemeltetőket, forgalmazókat, szervizeket érintő szabályok teljesítésére irányuló ellenőrzések tartalmát, azok során tett megállapításokat, az induló eljárásokat és jogkövetkezményeiket közösen tekintjük át.

Ha az adóhatóság próbavásárlása során az ellenőrzött adóalany nem dokumentálja a teljesített ügyletet, akkor az adóhatóság az Art. 172. § (2) bekezdése alapján mulasztási bírsággal sújtja, amennyiben az első ellenőrzéstől számított egy éven belül második alkalommal mulasztja el kötelezettségét abban az esetben a mulasztási bírság mellett a 174. § (1) bekezdés c) pontja alapján 12 nyitvatartási napra lezárhatja üzletét is.

Ha az adózó a nyugtakibocsátást régi pénztárgéppel teljesíti, akkor az adóhatóság bizonylatok előírástól eltérő kiállítása miatt indít eljárást, mely során az adóalany szankcionálása az Art. 172. § (1) bekezdés e) pontja alapján történik. Ez alapján szankcionál a NAV abban az esetben is, ha az adózó nem mentesül a pénztárgép használata alól, de pénztárgép használatra kötelezett tevékenységet végez, és ennek ellenére kézi nyugtát állít ki, vagy ha az adózó kizárólag számla kiállítását választotta, de az hibás kitöltés miatt (fiktív, hibás vevőnév) nem minősül számlának.

Cserepénztárgép túlhasználata esetén annak róható fel mulasztási bírság, akinek a hibájából a túlhasználat bekövetkezik, ebben az esetben az Art. 172. § (20g) bekezdés b) pontja alapján történik a szankcionálás.

A gyakorló üzemmód funkciója nem előírás a pénztárgép számára, de több forgalmazó is beépítette modelljébe, mely funkcióval a felhasználók a pénztárgép kezelését megtanulhatják, kipróbálhatják. Amennyiben az adózó a pénztárgép gyakorló üzemmódjában bocsát ki bizonylatot, akkor bizonylat kiállítás elmulasztása miatt az Art. 172. § (2) bekezdése alapján szankcionálható.

Ha az üzemeltető által működtetett pénztárgép nyugtája valótlan adatokat tartalmaz (üzemeltetési hely címe, üzlet neve), vagy offline gép üzemeltetési helyét nem programoztatta át szervizzel,

ebben az esetben a bizonylat előírásoktól eltérő kiállítása miatt indul eljárás az adózóval szemben, amely során az Art. 172. § (1) bekezdése e) pontja alapján szabható ki mulasztási bírság.

Meg kell említeni, hogy a pénztárgépi nyugtát nem elég kiállítani, hanem át is kell adni a vevő részére (kézbe adni, pulton-asztalon hozzáférhető helyre helyezni), nem mellékesen úgy, hogy a vevő egyértelműen a részére kiállított bizonylathoz férjen hozzá (ne kelljen válogatnia a korábban kiállított, el nem vitt nyugták közül). Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, akkor az adóhatóság az adózóval szemben az Art. 172. § (2) bekezdése alapján szabhat ki bírságot.

AZ üzemeltető kötelezettségei között szereplő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének vizsgálata során, ha adóalany nem kérte egyedi mentességét, vagy nem küldte meg a pénztárgép forgalmi adatait CD/DVD mellékleten, vagy az adatkapcsolat biztosítására kötött mobil szolgáltatói szerződést felmondja/lejárt/felfüggesztették, olyan magatartást folytat, ami az adatszolgáltatást szándékosan korlátozza, vagy adatszolgáltatását elmulasztja, késedelmesen vagy hibásan teljesíti, az adóhatóság az eljárás során mulasztási bírsággal szankcionálja.

Az Art. 172. § (20g) bekezdése alapján sújtható mulasztási bírsággal az üzemeltető, ha:

a napnyitás, napzárás elvégzését, nyitó pénzkészlet beütését, napi forgalmi jelentés készítését elmulasztja, az üzemeltetés helyének változását nem jelenti be az adóhatóságnak (ráadásul a cím is rossz lesz a nyugtán, lásd előbb) vagy nem jegyzi be azt a gépnaplóba, nem megfelelő papírt használ a pénztárgépben, hiányzik vagy sérült a plomba, régi típusú és az új online pénztárgépet egyidejűleg használja, a beüzemelt pénztárgép használatát nem kezdi meg (és nem indít szüneteltetést), az éves felülvizsgálatot határidőre nem végezteti el, nem őrzi meg a kisserelt AEE-t, ha jogosulatlan személy szervizelte a pénztárgépet, megsérti a pénztárgépnaplóra vonatkozó rendelkezéseket (tárolása, kitöltése, szigorú számadás alá vonása, lezárás elmulasztása, megőrzése), nem rögzíti a kézi nyugtás vagy cserepénztárgépes forgalmat pénztárgépében, és nem tűzi a bizonylatot a tömbbe vagy gépnaplóba, ha tiltott eszközt csatlakoztat a pénztárgéphez, ha a blokkolt állapotot önkényesen feloldja, az AP számot nem tünteti fel jól látható helyre és módon.

Ha már a nyugta betűzését említettük, itt érdemes megállni, és tisztázni egy gyakran felmerülő kérdést: nyugta készítését pénztárgéppel és annak hozzátűzését a kiállított számlához. 2008.01.01-

től megszűnt az a rendelkezés, mely az egyszerűsített számlával kísért bevétel pénztárgépben való rögzítését írta elő, azonban nem tiltott és nem kifogásolható, ha az adóalany saját döntése alapján továbbra is rögzíti a készpénzfizetési számla összegét a pénztárgépben. Ennek csak azért van jelentősége, mert a jogszabályok egy gazdasági esemény bizonylatolására egy bizonylat kiállítását és annak nyilvántartását írja elő. Ezzel kapcsolatban merül fel, hogy kitelepülés esetén be kell-e ütni utólag a kézi nyugta értékeit a pénztárgépbe - ennek eldöntése is adóalanyra van bízva. Vannak azonban kötelező esetek, amikor kötelező utólag beütni a kézi nyugtákat a pénztárgépbe - ilyen eset amikor meghibásodás, áramszünet, bevonás, eltulajdonítás, megsemmisülés, elvesztés esetén használ kézi nyugtát az adózó. A beütéskor azonban figyelnie kell az adózónak a megfelelő ÁFA tartalmú gyűjtők használatára.

Az üzemeltetőt érintik bejelentési kötelezettségek is, amely során a PTGTAXUZ adatlapon köteles bejelentést tenni a pénztárgép ellopása, megsemmisülése, elvesztése, használatból való kivonás, szüneteltetés és újra használatba való vétel, valamint a már említett üzemeltetési hely változása esetén. Ennek elmulasztása, hibás vagy késedelmes teljesítése esetén a már ismert Art 172. § (20g) bekezdés b) pontja alapján szankcionálható.

Külön rendelkezik az Art. az üzletzárásról vagy az azt helyettesítő bírságról, a 174. § (1) bekezdés d) pontja alapján az adózó adóköteles tevékenység céljából üzemelő helyiségét 12 nyitvatartási napra bezárhatja, ha pénztárgép üzemeltetésével kapcsolatos jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegte. A § (2) bekezdése alapján 3 éven belül ismételt megszegés esetén a lezárás időtartama 30, majd minden további esetben 60 nyitvatartási napra nő. Helyettesítő bírság kiszabására van lehetőség az Art. 172. § (8b) bekezdése értelmében, ha adózó üzlethelység nélkül végzi tevékenységét, a kiszabható bírság felső határa magánszemély adózó esetében 200 ezer forint, más adózó esetén 500 ezer forint.

A szervizek kötelezettségeinek ellenőrzése során az Art 172. § (20g) bekezdése b) pontja alapján szankcionál a NAV, ha a szerviz elmulasztja jegyzőkönyv felvételét vagy nem őrzi meg azt vagy nem ad át az üzemeltető részére egy példányt, a kiserelt AEE-t másik pénztárgépbe helyezi, blokkolt állapotot old fel, a PTGTAX adatlap általi adatszolgáltatást hibásan, késedelmesen teljesíti vagy elmulasztja, továbbá a pénztárgépnapló lezárását elmulasztja.

A műszerészek feladataihoz kapcsolódó kötelezettségek ellenőrzése során a műszerész igazolvány vagy plombanyomó hiányában megkezdett vagy végzett tevékenység, igazolvány vagy plombanyomó más személynek történő átadása, érvénytelen műszerész igazolvány leadásának elmulasztása és késedelmes teljesítése, a gépnapló hiányában megkezdett szervizelési tevékenység elkezdése vagy lefolytatása, megfelelő bejegyzések elmulasztása vagy hibás, hiányos teljesítése a gépnaplóban, a plombálás elmulasztása, új gépnaplóba történő első bejegyzés elmulasztása, bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettségek hibás, hiányos vagy nem teljesítése, jegyzőkönyv felvételének elmulasztása esetén az Art. 172. § (20g) bekezdés b) pontja alapján az adóhatóság mulasztási bírságot szabhat ki. Műszerész igazolvány felhívásra történő be nem mutatása az Art. 172. § (1) bekezdés l) pontja alapján kerül szankcionálásra.

A forgalmazókra vonatkozó előírások betartásának ellenőrzése során a hatósági megállapítások esetén az Art. 172. § (20g) bekezdés a) pontja alapján kötelező bírság kiszabása olyan esetben, ha a forgalmazó engedély nélküli pénztárgépet forgalmaz, vagy visszavont forgalmazási engedéllyel rendelkező pénztárgépet továbbra is forgalmaz, vagy az engedélyezettett géptől eltérő pénztárgépet forgalmaz. Az Art. 172. § (20g) bekezdés b) pontja alapján mulasztási bírság szabható ki, ha módosított forgalmazási engedély vagy offline gépek esetében az AEE egység szoftverfrissítését a forgalmazó elmulasztja vagy késedelmesen teljesíti.

VIII. Nyolcadik rész - Példatár

Az online pénztárgépekre vonatkozó követelmények, az üzemeltetésük körülményeivel kapcsolatos kérdések, az egyes hatósági ellenőrzések megállapításainak, a közigazgatási eljárások eredményének értelmezéséhez a legjobb, ha rövid példákon keresztül nézzük meg az elmúlt időszak néhány esetét.

Lehet-e egy pénztárgépet több üzemeltetési helyen is használni.

Abban az esetben, ha az adózó pénztárgépet több telephelyen kívánja használni, abban az esetben a PTGREG adatlapon a beüzemelési kód igénylésekor, beüzemelt gép esetében pedig a PTGTAXUZ

adatlapon utólag módosítást benyújtva megadhatja az üzemeltetést változó telephelyként, akkor a bizonylat fejlécében a telephely sorban a „VÁLTOZÓ ÜZEM.HELY” felirat lesz látható.

Mi a teendő, ha az üzemeltetés helyén gyakran kevés a térerő, és a pénztárgép nem kommunikál a NAV szerverrel?

Abban az esetben, ha a pénztárgép és a NAV szerver közötti adatkapcsolat a hírközlő mobil adathálózat térerő hibája folytán alkalmanként nem biztosított, vagy a beküldött naplóállományok hibásak, abban az esetben megoldást jelenthet a pénztárgép áthelyezése, vagy zárást követően kikapcsolt állapotban olyan helyre történő szállítása, ahol a körülmények lehetővé teszik a kommunikációt. Ebben az esetben az AEE saját áramforrása biztosítja az adatkapcsolat létrejöttét és a kommunikációt.

Mobil adattovábbítási kötelezettség alóli egyedi mentesség igénylése alatt hogyan kell teljesíteni az adatszolgáltatási kötelezettséget?

Az egyedi mentesség iránti igény elbírálásának határideje 30 nap, mely során adózónak az AEE által tárolt adatokat egyszer írható optikai CD/DVD lemezre kell mentenie, és havonta, tárgyhót követő hónap 10. napjáig meg kell küldeni az illetékes állami adóhatóságnak.

A hvg.hu oldalon több cikk is megjelent az online pénztárgépekkel kapcsolatban. Ezekből a cikkekből az látszik a nyilvánosság számára is elérhető módon, hogy az adóhatóság milyen elemzésekre, és ebből következően milyen ellenőrzésekre tudja felhasználni az online pénztárgépek által szolgáltatott adatokat, illetve hogy a nyugtaadási kötelezettségek mulasztása, illetve nem megfelelő teljesítése esetén mekkora mértékű szankciókat alkalmazott az adóhivatal, illetőleg milyen adóbevételt eredményezett a költségvetés számára az online pénztárgépek bevezetése.

Pénztárgéppel trükközőkre utazik a NAV - 2014. április 15., szerző: hvg.hu

A NAV követi és elemzi a pénztárgépek online adatforgalmát, és azoknál a vállalkozásoknál rendel el vizsgálatot, amelyektől gyanúsán kevés vagy netán semmilyen forgalmi adat sem érkezik. Budapesten már lefűleltek egy vállalkozót, aki csak próbaüzemben működtette az online kasszát, a bizonylatot viszont egy régi géppel nyomtatta.

Célzottan ellenőrzi a NAV az online pénztárgépek megrendelését, üzembe helyezését és szabályos működtetését. Az ellenőrök elsősorban azokat a kereskedőket és vendéglátókat keresik fel, ahol kétséges a szabályszerű számla- és nyugtaadás, valamint valós forgalomnak megfelelő online adatszolgáltatás - írta kedden közleményben az adóhatóság.

A NAV követi és elemzi a pénztárgépek online adatforgalmát, és azoknál a vállalkozásoknál rendel el vizsgálatot, amelyektől gyanúsan kevés vagy netán semmilyen forgalmi adat sem érkezik. A revizorok azokat is ellenőrzik, akik korábban megszűnésre hivatkozva nem rendeltek online pénztárgépet, vagy akik a megrendelt online pénztárgépet nem vették át vagy úgy nyilatkoztak, hogy minden tételről számlát állítanak ki.

A mulasztók célirányos kiválasztása - az államkassza érdekein túl - védi a tisztességesen működő, kötelezettségeiket maradéktalanul teljesítő vállalkozásokat, és ott meg sem jelennek a revizorok, ahol már az adatok alapján egyértelmű, hogy minden rendben van - olvasható a NAV közleményében.

Budapesten már lefüleltek egy trükközőt

Budapest egyik frekventált éttermi övezetében az egyik próbavásárláskor az online pénztárgép működése ellenére sem kaptak szabályos pénztárgépi bizonylatot a revizorok. Mint kiderült, az étteremben egy régi típusú géppel nyomtatták a vásárlók megtévesztésére alkalmas blokkot, az online pénztárgépet pedig csak próbaüzemben működtették. A NAV a jogsértést félmillió forint mulasztási bírsággal szankcionálta. Az ellenőrzés óta érkező adatok arról tanúskodnak, hogy az étterem felhagyott bevételei eltitkolásával.

Azok a vállalkozások, amelyek megszegik az online pénztárgépekkel kapcsolatos szabályokat - azaz tényleges bevételeiket eltitkolják és kivonják magukat a közteherviselés alól -, súlyos bírságot és üzletbezárást kockáztatnak. A jogkövető piaci szereplőknek és az államkasszának is kárt okozó magánszemélyeket akár 500 ezer forintra, gazdasági társaságokat pedig akár 1 millió forintra is büntetheti a NAV. Jelenleg mintegy 73 ezer online adatkapcsolatra képes pénztárgép üzemel a vállalkozásoknál.²

² http://hvg.hu/gazdasag/20140415_Penztaggeppel_trukkozokre_utazik_a_NAV

30 napra bezárat egy pesti kocsmát a NAV - 2014. április 24., szerző: hvg.hu

Kocsmázni és taxizni indultak az adóellenőrök, aminek a vége több millió forintos bírság lett, egy szórakozóhelyet pedig be is záratnak.

Nagy erővel ellenőrizték a taxisokat és a belvárosi szórakozóhelyeket az adóellenőrök. A NAV közleménye szerint beigazolódott az a feltételezésük, hogy a "pesti éjszakai élet vállalkozásai" eltitkolják a tényleges forgalmat és bevételt. Ilyen volt például, hogy amikor a revizorok a repülőtérről mentek taxit és onnan a főváros különböző területeire vitették magukat, egyetlenegy esetben sem kaptak bizonylatot a kifizetett fuvardíjról.

E

mellett az adóellenőrök azokat a vendéglátóhelyeket keresték fel, amelyek még mindig nem rendelkeznek online pénztárgéppel, vagy a NAV-hoz érkező forgalmi adatok mennyisége és összege felvetette a szabályszegés gyanúját. A revizorok ott is ellenőriztek, ahol az adatok az éjszakai forgalomnövekedés ellenére közel azonosak voltak a nappali és az esti órákban.

A revízió során a NAV szerint valamennyi vállalkozásról bebizonyosodott, hogy forgalmának csupán a töredékét rögzíti a pénztárgépbe, nyugtát egy sem adott a bevételről és minden helyszínen volt olyan alkalmazott, akit késve jelentettek be.

Az ellenőrzés során több millió forint bírságot szabott ki a NAV, egy kocsmát pedig 30 napra be is záratott.³

Kocsmába járnak a navosok, mert hülyének nézik őket - 2014. június 27., szerző: hvg.hu

A turistaszezon legbiztosabb jele, hogy az adóhatóság emberei folyamatosan "járőröznek" a fővárosi romkocsmákban és fiatalokat vonzó szórakozóhelyeken. Meg az, hogy a kocsmárosok továbbra is megpróbálják megmagyarázni a megmagyarázhatatlant is - írja a Privátbankár.

A NAV ellenőrei tavaly nyáron minden harmadik helyszínen találtak olyan szabálytalanságot, melyet átverték a fogyasztót és a költségvetést. A Privátbankáron megjelent hír szerint a fiatalokra és a

³ http://hvg.hu/gazdasag/20140424_30_napra_bezarat_egy_pesti_kocsmat_a_NAV

külföldi vendégekre specializálódott budapesti szórakozóhelyeken már-már általános, hogy a kocsmákban a nagy forgalom ellenére nem használják a pénztárgépet, és gyakran ezzel a túlszámlázást is leplezik.

A NAV azonban az idén segítséget kap az online pénztárgépektől - illetve az azokból érkező adatokra támaszkodva célirányosan razziázhatnak. Így tett legutóbb a Dél-budapesti Adóigazgatóság is, melynek revizorai és adóvégrehajtói olyan szórakozóhelyeken jelentek meg az éjszakai csúcsideőszakban, ahonnan az online rendszeren keresztül csak minimális bevételi adatokról kaptak adatokat.

Az egyik romkocsmát rövid időn belül ismételt bevételeltitkoláson kapták, és bezáratták, az adóvégrehajtók pedig a pénztárgépekben talált készpénz lefoglalásával behajtották a vállalkozások adótervezéseit.⁴

Pultosokat buktatott le egy online kassza, kiszállt a NAV is - 2014. július 23., szerző: MTI

Munkaadójukat megkárosító pultosokat buktattak le a NAV revizorai, akik a söröző online pénztárgépének adatai alapján leplezték le a csalókat.

Az ellenőröknek gyanús lett, hogy a csepeli sörkimérésből feltűnően rapszodikusán érkeznek a forgalmi adatok az online pénztárgép-rendszeren keresztül - közölte a NAV. A gyors, egymás utáni értékesítéseket újból és újból hosszú, forgalommentes időszakok követték.

Az ellenőrök kiszálltak a helyszínre, és megfigyelték, hogy amikor a vállalkozó a söntésben van, az alkalmazottak minden eladást beütnek a pénztárgépbe, de amikor a konyhába megy elkészíteni a vendégek által rendelt ételeket, a pultosok szinte semmit sem rögzítenek a bevételből.

A vállalkozót megdöbbenette, amikor az ellenőrök ezt elmondták neki. Azóta nincs gyanús hullámváltozás a forgalmi adatokban, a napi rögzített értékesítések száma pedig megháromszorozódott.

⁴ http://hvg.hu/gazdasag/20140627_Kocsmaba_jarnak_a_navosok_mert_hulyenek_n

A nyugtaadás elmaradása miatt az alkalmazottak is számíthatnak bírságra, mely akár 50 ezer forint is lehet - figyelmeztetett az adóhatóság.⁵

Vége: nincs több kegyelem a NAV-tól - 2014. augusztus 31., szerző: MTI

A vállalkozások szeptember 1-jétől már csak online pénztárgépet használhatnak. Jelenleg 163 700 kassza áll összeköttetésben a NAV-val.

A pénztárgép-használatra kötelezett vállalkozások, amelyek nem teljesítik jogszabályból fakadó kötelezettségüket, szeptember elsejétől szankcióra számíthatnak. Ez lehet egymillió forintig terjedő mulasztási bírság, amely mellett az üzlethelyiség 12 napos lezárására is számíthat az üzemeltető, illetve üzlethelyiség nélkül végzett tevékenység esetén 500 ezer forintos üzletlezárást helyettesítő bírság kiszabása is kilátásba helyezhető - közölte a NAV.

Az ellenőrzés folyamatos. Minden ellenőrzési sorozatban és akcióban - például a nyári ellenőrzések, a fővárosi vendéglátóhelyek ellenőrzése során - kiemelt figyelmet kap az online pénztárgépre való átállási kötelezettség ellenőrzése. A NAV azokat is ellenőrzi, akik korábban megszűnésre hivatkozva nem rendeltek új gépet, akik a megrendelt online kasszát nem vették át. vagy úgy nyilatkoztak, hogy minden tételről számlát állítanak ki.

A

NAV július közepéig több mint 25 ezer online pénztárgéppel kapcsolatos ellenőrzést végzett, amelyek során mintegy 3000-nél találtak a revizorok valamilyen hiányosságot. Ez az esetek 12 százaléka. A kiszabott bírság összege nagyjából 260 millió forint.⁶

Minden évben ellenőrizni kell az online kasszákat - 2014. szeptember 3., szerző: MTI

Kötelező az online kasszák éves felülvizsgálata; ilyenkor a szerviz ellenőrzi, volt-e a pénztárgépen illegális beavatkozás vagy ennek kísérlete, és ha szükséges, az adóügyi ellenőrző egység (AEE) akkumulátorát is kicserélik - hívta fel a figyelmet az onlinekassza.hu portál szerdán.

⁵ http://hvg.hu/kkv/20140723_Furcsat_eszlelt_a_NAV_egy_csepeleli_sorozo

⁶ http://hvg.hu/enesacegem/20140831_Vege_nincs_tobb_kegyelem_a_NAVtol

A szakportálnak Szabó Ervin, a Laurel Számítástechnikai Kft. ügyvezető igazgatója elmondta: a vizsgálat tényét rögzíteni kell a pénztárgépnaplóban. A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) rendelete szerint a napló megőrzése és dokumentálási kötelezettsége a kereskedőt terheli. Korábban is a tulajdonosnak kellett megőriznie a naplót, de a dokumentálás a forgalmazó és a szerviz felelőssége volt.

Minden meghibásodást azonnal jelenteni kell a szerviznek, amely visszaigazolja azt. A szakembereknek öt napon belül meg kell kísérelniük a javítást, majd annak eredményét a naplóban rögzíteni. A gépet csak NAV-engedéllyel rendelkező műszerész szerelheti.

Ha a kassa javítható, az újabb üzembe helyezéskor a kiesés idején keletkezett bevételt be kell vinni a gépbe. Ha javíthatatlan, akkor az AEE egységet a kereskedőnek kell megőriznie. Ha az egység megtelik, meghibásodik, vagy a kassa üzemeltetőjének személyében változás következik be, az AEE-t cserélni kell.

A szakember hangsúlyozta azt is, hogy körültekintően járjanak el a vállalkozók, ha szüneteltetik vagy megszüntetik a vállalkozást.

A pénztárgép kivonásáról az ügyfélkapun keresztül a NAV-ot öt napon belül értesíteni kell. A visszakapcsolást az újbóli használat előtt legalább öt nappal be kell jelenteni. Az üzemeltetés helyének módosítását is öt nappal a változás előtt kell jelezni, megjelölve az üzemeltetési hely megváltoztatásának tervezett időpontját.⁷

Lesújt az adóhatóság, ha nem fizet a netért - 2015. szeptember 9., szerző: hvg.hu

Az online pénztárgépre kötelezetteknek nem kifogás ha nincs net, sőt a NAV bírságot is érte.

A NAV levélben értesíti azokat, akiknek pénztárgépük legalább egy hónapja nem küld adatot azért, mert mobilszolgáltatójuk felfüggesztette előfizetői szerződésüket. Az értesítés az ügyfélkapus tárhelyre érkezik, illetve azok a vállalkozások, amelyek ilyen tárhellyel nem rendelkeznek, postai levélben kapnak információt.

⁷ http://hvg.hu/kkv/20140903_Minden_evben_ellenorizni_kell_az_online_k

Mivel az adatkapcsolat hiánya meggátolja a pénztárgép szabályszerű használatát, a vállalkozások számára szankciókkal járhat a mobilszolgáltatás felfüggesztése. A mulasztási bírság és az új adóügyi ellenőrző egység beszerzésével járó költségek megelőzésére a NAV felhívja a vállalkozások figyelmét arra, hogy a mobilszolgáltatói szerződés teljesítése, a folyamatos díjfizetés elengedhetetlen feltétele az online pénztárgépek szabályszerű használatának.⁸

Kétmilliárdra büntették az online kasszával trükközőket - 2015. november 6., szerző: hvg.hu/MTI

Az online pénztárgépekkel kapcsolatos visszaélések miatt eddig több mint kétmilliárd forint büntetést szabott ki a Nemzeti Adó- és Vámhivatal. Az online pénztárgépek miatt több százmilliárd forint eddig beszédetlen adóbevétel keletkezett.

Kis Péter András, az adóhatóság szóvivője arról tájékoztatta a Magyar Időket, hogy a NAV folyamatosan ellenőrzi, hogy az érintettek beszerezték-e és megfelelően használják-e online pénztárgépüket. Jelenleg mintegy 180 ezer új típusú kassa üzemel az országban, ezek bevezetése több száz milliárd forint adóbevétel-többletet eredményezett.

A NAV revizorai tavaly hetvenezer ellenőrzést fejeztek be, ezeket idén - szeptember végéig - újabb 76 ezer vizsgálat követte. A 2014-es eljárások közül 11 ezerben bukkantak mulasztásra, a mostani kilenc hónapban pedig további 13 ezer alkalommal derült fény hiányosságokra. Ezek miatt az elmúlt évben összesen egymilliárd forint mulasztási bírságot szabott ki a NAV, miközben az idei büntetések együttes összege 1,1 milliárd forint körül van.⁹

Könnyen megsaccolható, mennyit csálnak el a boltosok - 2015. november 12., szerző: hvg.hu

A NAV adatai szerint elég könnyen megsaccolható, hogy mennyi bevételt csálnak el a boltosok, a revizorok megjelenése idején ugyanis hirtelen megugrik a pénztárgépek forgalma.

Adóellenőrök jártak az egyik fővárosi piacon a NAV közlése szerint, és ezen idő alatt 73 százalékkal magasabb pénztárgépforgalmat regisztráltak az online pénztárgépekből.

⁸ http://hvg.hu/enesacegem/20150909_Lesujt_az_adohatosag_ha_nem_fizet_a_neter

⁹ http://hvg.hu/gazdasag/20151106_Ketmilliardra_buntettek_az_online_kasszav

A nagyforgalmú fővárosi piacon 180 online pénztárgép működik, a NAV pedig kiszámolta az adott terület átlagos napi bevételét és kibocsátott nyugtaszámát. Majd ezt követően a revizorok egy hónapvégi - vagyis gyérbb forgalmú - hétköznap és egy hétvégi napon ellenőrzéseket végeztek a piacon.

A kiállított nyugták száma a hétközi napon 45 százalékkal, hétvégén 73 százalékkal nőtt, a napi bevétel pedig mintegy 30 százalékkal (napi 4,5 millió forinttal), illetve 49 százalékkal (napi 8,3 millió forinttal) emelkedett.

A piac kerekedőit azért vizsgálta a NAV, mert korábban többüknél bevételeltitkolást tapasztalt. Az adatok szerint a legalizált forgalom nemcsak az ellenőrzöttek körében növekedett, de jellemző volt a piac egész területére

IX. Összegzés

Összességében kimondhatjuk, hogy nem túl egyszerű eligazodni az online pénztárgépekre vonatkozó szabályok között különös tekintettel arra is, hogy a szabályozás sokrétű, összetett, és több jogszabály rendelkezései alkotják a vonatkozó szabályozás egészét. Azért remélem sikerült kissé támpontot, eligazodást adni a vonatkozó jogszabályok útvesztőjében, illetve remélem sikerült felhívni a figyelmet azon sarkaltos rendelkezésekre, amelyek megszegése, helytelen alkalmazása szankciót vonhat maga után.

Felhasznált jogszabályok:

- Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa. tv.)
- Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art. tv.)
- A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (Kereskedelmi tv.)
- A pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 48/2013. NGM rendelet (Pénztárgép rendelet)
- A számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről szóló 23/2014. (VI. 30.) NGM rendelet
- Az üzemeltető részére nyújtott, az általános forgalmi adóról szóló törvény szerinti, a nyugtaadási kötelezettség gépi kiállítással történő megvalósítása esetén kötelező, közvetlen adatlekérdezéssel megvalósított adatszolgáltatást biztosító valamennyi szolgáltatás hatósági áráról és a hatósági árszabályozás részletes szabályairól és egyéb adózási tárgyú NGM rendelet módosításáról szóló 74/2013. (XIII. 30.) NGM rendelet

Felhasznált források:

- www.nav.gov.hu
- www.hvg.hu
- www.mkeh.gov.hu